

СТАНОВИЩЕ

на

проф. дпн Владимир Маринов Радулов

върху дисертационен труд за присъждане

на образователната и научна степен **Доктор** - специалност 1.22

Педагогика (Предучилищна педагогика)

на тема:

„Съвременен модел за приобщаващо образование – алтернативни педагогически услуги“

автор: Валентина Стоянова Милкова

катедра „Начална и предучилищна педагогика“

при ФНПП на СУ „Св. Климент Охридски“

През последните десетилетия в областта на интеграцията и образователното включване на деца и ученици със специални образователни потребности се появиха няколко дисертационни труда. Без колебание трябва да подчертая, че представения труд на дисертанта Валентина Милкова е един от най-успешните. Още в увода, проличава изискания научен стил, правилно формулираната тема и социално-педагогическата ангажираност в разглежданата проблематика. Поставеното ударение върху детската личност, разкрива същността на образователното включване.

За да разработи своя модел, Милкова предлага ясно и аргументирано интерпретиране на такива основни понятия в специалната педагогика, като: недостатъчност, затруднение, увреждане, етиктиране и пр. Чрез задълбочен научен анализ, докторанта смело се впуска в сложната дискусия върху понятията „включващо обучение“ и „приобщаващо образование.“ За съжаление, ние сме принудени формално да се съобразяваме с погрешната формулировка в нашия закон – „приобщаващо образование“. Безспорно, тази дискусия трябва да продължи. Милкова разглежда

образователното включване не само за себе си, а в контекста на общата педагогика и триединството - семейство, училище, общество. Тя правилно и компетентно се позовава на идеите на Саламанската декларация от 1994г., като отхвърля старата специална терминология.

Разработеният модел е много добре обоснован, с добри училищни практики и е насочен към един много труден училищен преход - от предучилищната към началната училищна степен. Алтернативният модел предлага конкретни, подходящи инструменти, съобразени с нашата действителност. Авторката аргументирано доказва теоретичната и практическата стойност на своя модел. Представената разработка се появява в момент, когато образователното включване у нас набира скорост и се нуждае от редица алтернативни решения.

Много добро впечатление прави добросъвестната защита на личното мнение на докторанта. Независимо, че не е специален педагог, нейната разработка е много добър принос в нашето специално образование, за което трябва да бъде поздравена.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ

1. В определени части се наблюдава излишно разводняване на изложението. Пример за това са дългият увод, известната разпокъсаност на историческия преглед и многословието в уводните думи, в някои параграфи.

2. Трудът на Дени Дидро, свързан с обучението на слепите е неправилно цитиран - „Писмо, относно слепите за назидание на виждащите“. Той вероятно механично е копиран от стар и груб превод. Според мен, по-истинското наименование е: „Писание, относно слепите, предназначено за тези, които виждат“.

3. В научната литература, авторите се цитират само с фамилните имена.

Тези бележки нямат съществен характер и по никакъв начин нямат отношение към високото качество на представената разработка.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като имам предвид актуалността на разработената тема, нейната теоретична обосновааност и важно практическо приложение, смятам че тя е нов принос в развитието на образователното включване на деца със специални образователни потребности. Това ми дава пълното основание да предложа на почитаемото жури да даде научната и образователна степен Доктор по Педагогика (Предучилищна педагогика) на Валентина Стоянова Милкова.

гр. София

Член на журито:

14.12. 2016 г.

проф. дпн Владимир Радулов